

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - ח'

1. ראש השנה למעשר בהמה: לר"מ - א' באלול. לר' אלעזר ור' שמעון - א' בתשרי. מה טעמיהם?

לר' יוחנן: שניהם מקרא אחד דרשו:

"לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו" לר"מ: "התעברו הצאן" כשתצמח התבואה - באדר וא"כ ילדו באב ור"ה שלהם אלול, שסמוך לגמרו עישורו. [והשאר סוברים שרק המקדימות באדר] ר"א ור' שמעון - "התעברו הצאן" כשהשיבולים יאמרו שירה - בניסן. וא"כ ילדו באלול ור"ה בתשרי. [ולר"מ רק המאחרות בניסן] ונדחה: שלפי זה לר"א ור"ש קודם היה צריך לכתוב קודם "תרועעו אף ישירו" - ניסן. אלא לרבא: "עשר תעשר" - הכתוב הקיש מעשר בהמה למעשר דגן. לר' מאיר: כשם שר"ה למעשר דגן הוא בחודש תשרי הסמוך לגמר מלאכתו, כך מעשר בהמה סמוך ללידה - והיינו אלול. ור"א ור"ש - מה מעשר דגן ר"ה שלו תשרי אף מעשר בהמה.

2. לענין איזו הלכה מתחיל ר"ה לשנים בתשרי?

לענין שטרות. שכותבים שנת המלך ותיקנו יום קבוע שנדע אם השטר מוקדם או מאוחר. ואע"פ שכבר שנינו ר"ה למלכים הוצרך ללמדנו ב'שנים' על מלכי אומות העולם ואין להקשות שנמצא שרב חסדא ש'חידש' שלמלכי אומות העולם ר"ה בתשרי. השמיע בזה משנה מפורשת: א. כיון שרצה ללמד הפסוקים. ב. ר"ה לשנים אין הכוונה לטרות אלא לענין התקופה הבנוי על מהלך השמש וכר' אליעזר שבתשרי נברא העולם. רב נחמן ב"ר יצחק: הכוונה לדין מראשית השנה נידון מה יהיה בסופה והמקור שבתשרי: 'תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו' החג שהחודש מתכסה בו - ר"ה. וכתוב "כי חק לישראל הוא משפט לאלוקי יעקב"

3. אלו לימודים נוספים יש מהפסוק "כי חק לישראל הוא"?

א. אין ב"ד של מעלה נכנסים לדין, אא"כ קדשו ב"ד של מטה את החודש.

ב. אף אומות העולם נידונים שנאמר משפט לאלוקי יעקב. אלא חק לישראל הוא שישראל נכנסין לדין תחילה.

כמו שאמר ר"ח מלך וציבור - מלך נכנס תחילה שנא' "משפט עבדו ומשפט עמו"

והטעם בזה: א. אין דרך ארץ שימתין בחוץ. ב. לפני שיתרבה חרון אף מחמת עוונות הציבור.

4. מנין ששנת שמיטה מתחילה בא' תשרי?

"ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ" ולמד שנה שנה מתשרי ולא למד שנה שנה מניסן, כיון שדנין משנה שאין עמה חדשים.

5. מתי מתחיל היובל?

לחכמים: ב' תשרי. ביום הכיפורים תעבירו שופר וכו'.

לר"י בנו של ר"י בן ברוקא וכמשנתנו: מר"ה עד יו"כ לא היו עבדים נפטרין לבתיהן ואולם לא משתעבדים לאדוניהן, אלא אוכלין ושותין ושמתין ועטרותיהם בראשיהם. ובתקיעת יו"כ נפטרו לבתיהם וחזרו שדות לבעליהם. והראיה "וקדשתם את שנת החמישים" - שמתקדשת מתחילה. ורבנן סוברים שהפסוק בא לומר שיש מצוה שהשנה מקודשת אך לגבי חדשים אין מצוה לומר.